

Nr 21

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att förordna om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften, m. m.; given Stockholms slott den 20 december 1957.

Under åberopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen hemställs om bemyndigande för Kungl. Maj:t att medge stämpelfrihet för ett av Scandinavian Airlines System utgivet förlagslån.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20 de-
cember 1957.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDELL, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, KJELLIN, JOHANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *visst undantag från stämpelplikt enligt stämpelförordningen och fondstämpelförordningen* samt anför därvid följande.

Scandinavian Airlines System (SAS) har under hösten 1957 utgivit ett 6 1/2 procent förlagslån å tillhoppa 78 750 000 kronor. Lånet emitterades genom förmedling av ett bankkonsortium samtidigt i Sverige, Danmark och Norge, varvid till försäljning utbjöds förlagsbevis för 33 750 000 kronor i Sverige samt för 22 500 000 kronor i vardera Danmark och Norge.

I skrivelse den 18 november 1957 har SAS anhållit, att de till nämnda förlagslån hörande förlagsbevisen befrias från stämpelplikt jämlikt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften samt förordningen den 6 november 1908 (nr 129 s. 1) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper. I skrivelsen har upplysts att hänvändelse även gjorts till finansministeriet i Danmark med begäran om befrielse från dansk stämpelavgift samt att en motsvarande framställning om frikallelse från stämpelplikt i Norge förbereddes. Danska finansministeriet har i anledning av SAS' hänvändelse förklarat sig berett att, såframt stämpelfrihet beviljas i Sverige och Norge, söka utverka den i Danmark begärda stämpelfriheten.

Beträffande förlagslånets uppläggning m. m. må här ur handlingarna återges följande. Förlagsbevisen, som ännu icke tryckts, avses skola avfattas med jämlöpande text på de skandinaviska språken och dagtecknas i Stockholm, Köpenhamn och Oslo. Varje förlagsbevis skall lyda å de tre skandinaviska valutorna enligt en dem emellan bestämd fast avräkningskurs. Förfallna förlagsbevis och räntekuponger skall — med vissa bl. a. av de tre ländernas valutabestämmelser betingade inskränkningsar — vara betalbara vid samtliga kontor tillhörande bankkonsortiet med pålydande värde i danska, norska eller svenska kronor efter innehavarens vid varje tid träffade val. Förlagsbevisen skall medföra rätt till betalning närmast efter SAS' öv-

riga skulder. Det solidariska ansvar för SAS' gäld som enligt gällande konsortialavtal för SAS-samarbetet åvilar delägarbolagen i SAS, nämligen AB Aerotransport, Det Danske Luftfartselskab A/S och Det Norske Luftfartselskap A/S, skall även i viss ordning gälla förlagslånet.

Stämpelplikt beträffande förlagsbevis av nu ifrågavarande slag föreligger i Sverige dels enligt bestämmelserna i 8 § 1914 års förordning angående stämpelavgiften och dels enligt 1908 års fondstämpelförordning, därvid för stämpelbeläggning av förlagsbevis gäller de därstädes för stämpelbeläggning av obligationer givna reglerna.

Enligt 8 § 1914 års stämpelförordning skall för obligation, som utfärdas här i riket, före utlämnandet erläggas emissionsstämpel med i stort sett 0,6 procent av obligationens nominella värde. Frihet från stämpel åtnjutes för obligationer utfärdade av svenska staten, landsting, kommuner och vissa svenska kreditinstitut ävensom för obligationer vilka garanterats av svenska staten. Obligation, som utfärdats i utlandet, skall — frånsett vissa undantagsfall — förses med emissionsstämpel (s. k. införselstämpel) innan obligationen första gången, efter det densamma blivit till riket införd, härstädes belånas, försäljes eller på vad sätt det vara må överlåtes, eller, därest den ej förut vederbörligen stämpelbelagts, innan registrering sker av bouppteckning efter avliden person, till vars efterlämnade tillgångar obligationen hör.

Vidare skall, enligt 1908 års fondstämpelförordning, vid överlåtelse av obligationer genom köp eller byte erläggas en särskild stämpelavgift uppgående högst till 0,1 procent av omsättningsvärdet. Stämpelbeläggningsen sker å avräkningsnota som skall upprättas vid överlåtelsen. Frihet från stämpel föreligger bl. a. vid köp av obligationer, som utfärdats eller garanterats av svenska staten, eller då vid överlåtelse av obligation den ene kontrahenten är svenska staten eller svenska statsförvaltningen tillhörande allmänt verk eller styrelse, riksdagens verk eller vissa svenska kreditinstitutioner. Stämpelplikt föreligger icke heller vid det ursprungliga utlämnandet av här i riket utfärdad obligation. Någon motsvarande inskränkning har icke stadgats beträffande utländsk obligation.

På förfrågan av SAS har generalpoststyrelsen upplyst, att endast de i Sverige till teckning utbjudna förlagsbevisen å sammanlagt 33 750 000 kronor måste förses med svensk emissionsstämpel. Därvid har styrelsen förutsatt, att det av förlagsbevisens text skall framgå, i vilken av de tre skandinaviska staterna varje bevis är utfärdat. — Därest ett i Danmark eller Norge ursprungligen utfärdat förlagsbevis skulle införas hit till riket och därefter överlåtas etc., inträder i enlighet med vad i det föregående sagts skyldighet att belägga det med svensk införselstämpel.

Beträffande stämpelbeskattningen i Danmark och Norge har i ärendet lämnats följande uppgifter. I Danmark utgår vid emission av sådant värdepapper, varom här är fråga, en stämpelavgift av en procent av handlingens nominella värde. Denna avgift inkluderar stämpel för alla de överlåtelser, för vilka värdepapperet under sin löptid är föremål. I Norge saknas motsvarighet till den svenska och danska emissionsstämpeln. Däremot utgår vid över-

låtelse av förlagsbevis en stämpelavgift om 0,15 procent av omsättningsvärdet. I båda länderna föreligger stämpelfrihet för av staten utgivna obligationer.

Till stöd för sin förutnämnda framställning framhåller SAS såsom ett betydelsefullt intresse att lånet, oavsett om förlagsbevis såldes i Sverige, Danmark eller Norge, bibehöll sin enhetliga skandinaviska karaktär. Detta hade betydelse både ur marknadssynpunkt och för att främja det skandinaviska samarbetet inom SAS' ram. Med hänsyn härtill vore det olyckligt om olika regler om stämpelavgift för lånet kom att gälla i de tre länderna. I skrivelsen pekas därjämte på det förhållandet att stämpelfrihet äger rum i Sverige vid emission och köp av svenska statsobligationer och statsgaranterade obligationer. I detta sammanhang framhålles, att de tre skandinaviska staterna genom delägarbolagen i konsortiet har ett betydande ägarintresse i detta samt att staterna gentemot delägarbolagen ställt vissa garantier för täckande av eventuella underskott i verksamheten.

Departementschefen

Såsom framgår av den här lämnade redogörelsen har SAS i Danmark, Norge och Sverige vidtagit åtgärder för att erhålla befrielse från stämpelavgift med avseende å det under hösten 1957 i de tre länderna utgivna förlagslånet.

Den föreliggande framställningen är att se mot bakgrunden av det skandinaviska luftfartssamarbete som sedan en del år tillbaka pågår inom SAS' ram. Enligt den för samarbetet gällande ordningen (se härom prop. 1950: 260) bedriver SAS såsom ett skandinaviskt företag i konsortiets form trafikflygning och därmed sammanhängande verksamhet för de i konsortiet ingående nationella moderbolagens räkning. Moderbolagen deltar i konsortiet med vissa andelar samt äger gemensamt konsortiets tillgångar och tager del i driftresultatet i förhållande till andelsinnehavet. I moderbolagen äges hälften av de röstberättigade aktierna av vederbörande stat. Denna ställer även varje år visst garantibelopp till förfogande för täckande av eventuellt underskott i moderbolagets verksamhet.

Vid uppgörandet av planerna för nämnda samarbete förutsattes, att SAS' rörelse skulle beskattas genom moderbolagen och att de skattespörsmål, som därvid och i övrigt kunde uppkomma, skulle lösas på nationell bas. I Sverige är SAS sålunda icke föremål för beskattning utan rörelsevinsten beskattas, till den del densamma belöper på det svenska moderbolaget, hos detta.

Nämnas må i detta sammanhang att riksdagen i ett särskilt fall till bedömande förehaft frågan om befrielse för SAS från skyldighet att erlægga tull (prop. 1956: 5). Riksdagen meddelade den begärda tullfriheten.

För den låneemission, som under år 1957 ägt rum på den skandinaviska marknaden, står konsortiet, SAS, såsom utgivare. Som torde ha framgått av den föregående redogörelsen föreligger betydliga skiljaktigheter i utformningen av de berörda staternas regler om stämpelbeläggning av värdepapper av ifrågavarande slag. Detta gäller såväl ordningen för stämpelskattens ut-

tagande som även skattebelastningens storlek. Vid en tillämpning av de internt givna stämpelbestämmelserna skulle sålunda de av SAS i Sverige och Danmark upplånade medlen belastas med emissionsstämpel, men icke de medel, som upplånats i Norge. Möjligen kommer även den framtida omsättningen av de utelöpande skuldbevisen att röna inverkan av ojämnheter i fondstämpelhänseende de tre länderna emellan.

Med hänsyn till det skandinaviska luftfartssamarbetet och till intresset av att bevara låneemissionens interskandinaviska karaktär är det enligt min mening ett befogat önskemål att förlagslånet i de berörda länderna inte belastas med stämpelavgift enligt olika regler. En likabehandling torde förutsätta att de tre staterna i större eller mindre utsträckning ger avkall på föreskriven skyldighet att erlägga stämpelavgift. Till förmån för en sådan åtgärd talar även det nyss berörda förhållandet att konsortiets förbindelser åtminstone delvis ytterst kan sägas vara garanterade av de deltagande staterna. För Sveriges del kan det härvidlag bli fråga om att medgiva undantag från stämpelplikt jämlikt endera av 1914 års förordning angående stämpelavgiften eller 1908 års fondstämpelförordning eller eventuellt jämlikt båda de nämnda förordningarna.

För att sådan frihet från stämpelplikt skall kunna medgivas beträffande det av SAS under år 1957 upptagna förlagslånet, torde emellertid få förutsättas att i huvudsak motsvarande stämpelfrihet beviljas i Danmark och Norge. Då det för närvarande icke med säkerhet kan bedömas i vilken mån stämpelbefrielse kan komma att beviljas i dessa länder, synes det lämpligt att frågan underställes riksdagen i den formen att Kungl. Maj:t hemställer om bemyndigande att förordna om undantag från stämpelplikt enligt 1914 års förordning om stämpelavgift och 1908 års fondstämpelförordning, såvitt avser ifrågavarande lån. Lämnar riksdagen det begärda bemyndigandet torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att, då underrättelse inkommit om de danska och norska statsmakternas ståndpunkt, meddela erforderliga bestämmelser i ämnet.

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå 1958 års riksdag,

att bemyndiga Kungl. Maj:t att — i överensstämmelse med förut angivna grunder — förordna om visst undantag från stämpelplikt enligt förordningen den 19 november 1914 (nr 383) angående stämpelavgiften och förordningen den 6 november 1908 (nr 129 s. 1) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställda förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Åke Sanell